

Редакція Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience»

Матеріали подані в авторській редакції. Редакція журналу не несе відповідальності за зміст тез доповіді та може не поділяти думку автора.

Сучасний рух науки: тези доп. XI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 8-9 жовтня 2020 р. – Дніпро, 2020. – Т.1. – 440 с.

(Modern Movement of Science: abstracts of the 11th International Scientific and Practical Internet Conference, October 8-9, 2020. – Dnipro, 2020. – P.1. – 440 p.)

XI міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки» присвячена головній місії Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience» – прокласти шлях розвитку сучасної науки від ідеї до результату.

Тематика конференцій охоплює всі розділи Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience», а саме:

- державне управління;
- філософські науки;
- економічні науки;
- історичні науки;
- юридичні науки;
- сільськогосподарські науки;
- географічні науки;
- педагогічні науки;
- психологічні науки;
- соціологічні науки;
- політичні науки;
- філологічні науки;
- технічні науки;
- медичні науки;
- хімічні науки;
- біологічні науки;
- фізико-математичні науки;
- інші професійні науки.

ДИНАМІКА ЗМІН ПОКАЗНИКІВ САМОПОЧУТТЯ СТУДЕНТІВ В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Івашенко С.М.

доктор медичних наук, професор
професор кафедри медичної реабілітації та біокінезіології
Київського університету імені Бориса Грінченка

Актуальність теми дослідження.

Сучасна державна система вищої освіти в Україні передбачає можливість якісної підготовки висококваліфікованих фахівців різних профілів, що здатні на належному рівні ефективності та надійності здійснювати професійну діяльність в різних галузях народного господарства [1, 5].

В наш час велика увага приділяється питанню наукового обґрунтування і розробки інноваційних систем підготовки спеціалістів, професійну діяльність яких вважають критично важливою для забезпечення підвищення рівня економічного розвитку держави [3].

Це, перш за все, спеціалісти, які працюють в промисловості, сільському господарстві, а також в галузі освіти, науки, охорони здоров'я та інших сфер діяльності людини.

Безумовно, держава зацікавлена у збереженні і підтримці такого стану професійного здоров'я цих спеціалістів, який дозволяв би їм виконувати професійні обов'язки з належним рівнем ефективності та надійності протягом всього періоду їх працездатності [2].

Результати аналізу вітчизняної та іноземної наукової літератури свідчить про те, що в наш час виконується багато науково-дослідних робіт, присвячених питанням застосування в навчально-виховному процесі перспективних методик підготовки фахівців різного профілю, а також визначенню рівня ефективності сучасних навчальних і тренувальних програм.

Суттєва увага приділяється питанню контролю рівня ефективності професійної діяльності випускників закладів вищої освіти та проблемам застосування системи подальшого вдосконалення підготовки спеціалістів на курсах підвищення кваліфікації.

Але, на жаль, до цього часу залишається ще недостатньо вивченим питання про вплив заходів навчально-виховного процесу, які застосовуються в державних закладах вищої освіти, на стан професійного здоров'я студентів та їх самопочуття [4].

Вивченню саме цього питання і було присвячене дане наукове дослідження.

Мета дослідження.

Визначити перспективні шляхи подальшого вдосконалення навчально-виховної системи у державних закладах вищої освіти з метою збереження ресурсу професійного здоров'я студентів та забезпечення їх спроможності до ефективної діяльності відповідно до професійного призначення в майбутньому.

Результати досліджень.

В результаті проведення даного дослідження було отримано інформацію, яка підтверджує думку про те, що специфіка організації навчально-виховного процесу в державних закладах вищої освіти може впливати на функціональний стан студентів та змінювати основні показники їх самопочуття в ході навчального процесу.

Дослідження проводилось в період з серпня 2018 року до вересня 2020 року на базі Київського університету імені Бориса Грінченка. До участі в даному дослідженні було залучено 426 студентів, які навчалися на III, IV та V курсах за спеціальністю «Фізична реабілітація».

В процесі виконання роботи були застосовані наступні наукові методи: методи педагогічного спостереження та педагогічного експерименту, методи інтерв'ю, опитування

та анкетування, методи медичного обстеження учасників дослідження, методи статистичної обробки отриманих результатів.

Всі заходи запланованого дослідження проводили за згодою студентів та їх активною участю. На першому етапі дослідження вивчали вихідний стан здоров'я студентів за показниками їх скарг на погіршення самопочуття.

При цьому характер скарг на порушення самопочуття та ступінь їх прояву оцінювали в умовних одиницях у порівнянні з загальними значеннями цих показників, які є вважаються характерними для інших категорій населення.

Після цього протягом всього періоду спостереження в процесі навчання студентів в університеті застосовували для них навчальні програми з різними рівнями інтенсивності навчального процесу. Для цього всіх студентів, що приймали участь у дослідженні, розподілили на три рівнозначні групи (по 142 особи в кожній групі).

Для студентів першої групи застосовували навчальні програми з низьким рівнем інтенсивності навчального процесу, для студентів другої групи – з середнім рівнем інтенсивності, і для студентів третьої групи – з високим рівнем.

На другому етапі дослідження провели повторне медичне обстеження студентів всіх трьох груп та визначили у кожного з них показники частоти виникнення скарг на погіршення самопочуття вже після періоду застосування зазначених навчальних програм.

Отримані дані представлені в наступній таблиці.

Таблиця 1.

Залежність показників самопочуття від інтенсивності навчального процесу

№ з/п	Характер скарг	Рівень інтенсивності навчального процесу					
		Низький		Середній		Високий	
		Початок	Кінець	Початок	Кінець	Початок	Кінець
1	Головний біль	28,4 ± 3,1	28,3 ± 3,1	27,9 ± 3,0	25,3 ± 2,9	29,1 ± 3,2	34,2 ± 4,6
2	Запаморочення	16,3 ± 1,8	16,3 ± 1,8	17,0 ± 1,9	15,4 ± 1,7	16,5 ± 1,8	21,1 ± 2,6
3	Нудота	8,5 ± 0,4	8,6 ± 0,4	8,3 ± 0,4	6,6 ± 0,3	8,5 ± 0,4	12,3 ± 1,4
4	Порушення сну	42,3 ± 5,1	42,4 ± 5,1	40,9 ± 4,9	37,8 ± 4,8	40,8 ± 4,9	45,2 ± 5,4
5	Зниження апетиту	33,6 ± 4,6	34,0 ± 4,6	32,3 ± 4,5	30,4 ± 4,2	33,1 ± 4,6	36,3 ± 4,7
6	Інші скарги	25,8 ± 2,9	26,2 ± 2,9	27,1 ± 3,0	24,3 ± 2,8	26,4 ± 3,0	31,9 ± 4,3

Як бачимо з даної таблиці, показники частоти виникнення більшості видів скарг на погіршення самопочуття у студентів всіх трьох груп на початку періоду проведення даного дослідження була приблизно однаковою.

Після застосування навчальних програм з різними ступенями інтенсивності навчального процесу у студентів першої групи (для яких застосовувались навчальні програми з низьким рівнем інтенсивності навчального процесу) показники частоти виникнення скарг на погіршення самопочуття залишились практично незмінними або динаміка їх змін виявилася незначною.

У студентів третьої групи (для яких застосовувались навчальні програми з високим рівнем інтенсивності навчального процесу) практично всі показники частоти виникнення скарг на погіршення самопочуття відчутно збільшились.

А серед студентів другої групи (для яких застосовували навчальні програми з помірним ступенем інтенсивності навчального процесу) відбулося навіть зниження значень показників частоти виникнення скарг на погіршення самопочуття за всіма видами цих скарг.

Такий феномен можна пояснити тим, що у переважної більшості сучасних студентів організм є найкращим чином адаптованим до сприйняття і засвоєння навчальної інформації в умовах помірною рівня інтенсивності навчального процесу.

Висновки:

Специфічними особливостями організації навчально-виховного процесу в державних закладах вищої освіти (зокрема, застосуванням навчальних програм з різними рівнями інтенсивності навчального процесу) можуть визначатися ступені позитивного або негативного впливу на функціональний стан студентів та основні показники їх самопочуття в ході навчального процесу.

З метою збереження і зміцнення здоров'я студентів, що навчаються в державних закладах вищої освіти, доцільно вживати заходів щодо вдосконалення системи їх підготовки таким чином, щоб вона забезпечувала достатньо високий рівень знань і практичних навичок студентів, але не була пов'язаною з суттєвою амортизацією ресурсу їх професійного здоров'я і погіршенням їх самопочуття внаслідок цього процесу.

Для своєчасного реагування на негативні зміни функціонального стану студентів державних закладів вищої освіти доцільно здійснювати постійний моніторинг показників їх самопочуття в ході навчального процесу та оптимізувати рівень їх інтелектуальних та емоційних навантажень в залежності від показників частоти виникнення у них типових скарг на погіршення самопочуття.

Список літератури:

1. Без'язична О. В. Комплексна реабілітація осіб молодого віку після пошкоджень колінного суглоба у відновному періоді // Слобожанський науково-спортивний вісник. 2018. № 5 (38). С. 136–140.
2. Динаміка стану здоров'я деяких категорій населення України з урахуванням регіональних особливостей його показників / під редакцією В.М. Коваленка. – К.: Орion, 2016. – С. 32 – 44.
3. Іващенко С.М. Корекція стану здоров'я осіб молодого віку з метою поповнення людського резерву Збройних Сил України // Збірник наукових праць Головного військово-медичного клінічного центру МО України. – 2019. - № 6. – С. 24 – 32.
4. Макаренко В.М. Роль індивідуально-типологічних властивостей вищої нервової діяльності людини в успішності навчання / В.М. Макаренко, Л.П. Кириленко // Фізіологічний журнал. – 2015. – № 3. – С. 118 – 126.
5. Черняк А.М. Характеристика психофізіологічного стану людини за показниками успішності виконання виробничих завдань / А.М. Черняк // Фізіологічний журнал. – 2017. – Т. 39, № 12. – С. 42 – 58.